

Att göra återkoppling formativ – En analys av samtal mellan lärare och elev i samhällskunskap på gymnasiet.

I detta projekt har vi intresserat oss för en av alla läraryrkets viktiga sidor, nämligen den återkoppling som lärare ger till elever. Lärares återkoppling till elever kan även sättas in i de senaste årens diskussioner kring bedömning och betydelsen för det som kommit att kallas för formativ bedömning. Då formativ bedömning handlar om att synliggöra för eleven dess läge och progression i läroprocessen lyfts återkoppling upp som faktor en av mycket stor betydelse (se exempelvis, Black & Williams 1998). Samtidigt sker återkopplingen inom en ämnesdidaktisk tradition, vilken även den måste beaktas när denna typ av fenomen undersöks (Grönlund 2011).

Till att börja med kommer vi att sätta in lärares återkoppling till elever (eller feedback, vilket används synonymt) i den senaste tidens diskussion kring formativ bedömning. Därefter kommer vi att visa ett par exempel på hur återkoppling kan föra eleven framåt i lärandet och förklara vad i återkopplingen som bidrar till lärandet. Vi fokuserar i analysen på lärarens handlingar och elevens reaktioner på dessa handlingar. Syftet med studien är att undersöka dessa handlingar och sätta dem i relation till formativ bedömning och ämnesdidaktiska förutsättningar och implikationer.

Vi har i denna studie valt att utgå från sociokulturell teori då denna lyfter fram den kommunikativa aspekten av lärande och lärande som situerat i det specifika mötet mellan människor. Inom ramen för detta perspektiv har vi valt att utgå ifrån en form av "praktisk epistemologisk analys" (Wickman & Jakobsson 2005). Med denna analysmetod riktar forskaren blicken mot det som "görs" och syns i en specifik lärsituation snarare än mot kognitiva processer. Det empiriska underlaget för analysen består i nuläget av åtta stycken transkriberade videoupptagningar av samtal mellan en lärare i samhällskunskap och olika elever.

Även om vi inte är helt färdiga med analysen av materialet kan vi i dagsläget visa att lärarens kommunikativa handlingar är både integrerade i, och präglade av, en samhällsvetenskaplig ämnesstradition samt att återkopplingsamtalen innehåller både formativa och icke-formativa inslag. Den formativa återkopplingen innebär bland annat att synliggöra, inom ämnesstraditionen, förgivet tagna traditioner kring lärande och innehåll. Genom att låta eleven ta större plats i samtalet kan de formativa inslagen öka.

Referenser:

Black, P. & Wiliam, D. (1998) Assessment and classroom learning. *Assessment in Education* , 5, 7-74 .

Grönlund, Agneta (2011). *Redskap för lärande?: återkoppling i samhällskunskap på gymnasiet*.
Licentiatavhandling (sammanfattning) Karlstad : Karlstads universitet.

Wickman, P.-O. & Jakobson, B. (2005) Den naturvetenskapliga undervisningens estetik – en studie av praktiska epistemologier. *Utbildning och demokrati* 14, 81-100.